

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KRIVIČNOG ZAKONIKA**

Član 1

U Krivičnom zakoniku („Službeni list RCG“, br. 70/03 i 47/06 i „Službeni list CG“, br. 40/08 i 25/10) u članu 48 stav 2 tačka 5 riječi: „dvije stotine četrdeset“ zamjenjuju se riječima: „tri stotine šezdeset“.

Član 2

U članu 52 stav 2 riječi: „koji je kriv“ zamjenjuju se riječima: „krivičnog djela“.

Član 3

U članu 76 stav 2 riječ „period“ zamjenjuje se riječju „prirodu“.

Član 4

U članu 114 stav 2 riječ „svakog“ zamjenjuje se riječju „svog“.

Član 5

U članu 137 stav 1 poslije riječi „zakonika“ dodaju se riječi: „ili učini krivično djelo iz čl. 276a, 276b, 422, 422a, 423 i 424 ovog zakonika, u čije izvršenje je na bilo koji način uključen državljanin Crne Gore“.

Član 6

U članu 138 stav 4 poslije riječi „učinjeno“ umjesto tačke stavlja se zarez i dodaju riječi: ”osim za krivična djela iz čl. 276a, 276b, 422, 422a, 423 i 424 ovog zakonika. ”.

Član 7

U članu 142 stav 3 tačka 5a poslije riječi “državu” dodaju se riječi: ”lice koje u stranoj državi obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma,”.

Član 8

U članu 195 stav 2 briše se.

U članu 195 stav 4 riječi: „novinarskog poziva,“ brišu se.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Neće se kazniti novinar ili urednik za uvredu učinjenu putem medija.“

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 2 i 3.

Član 9

U članu 196 stav 2 briše se.

Stav 5 mijenja se i glasi:

„(5) Neće se kazniti novinar ili urednik za klevetu učinjenu putem medija.“

Dosadašnji st. 3, 4 i 5 postaju st. 2, 3 i 4.

Član 10

U članu 197 stav 5 riječ „dokazati“ zamjenjuje se riječju „dokazivati“.

Član 11

U članu 231 riječ „drugim“ zamjenjuje se riječju „drugom“.

Član 12

U članu 260 stav 5 briše se.

Član 13

U članu 276 stav 1 tačka 3 briše se, a dosadašnje tač. 4 i 5 postaju tač. 3 i 4.

U stavu 2 riječ „deset“ zamjenjuje se riječju „dvanaest“.

Član 14

Čl. 276a i 276b mijenjaju se i glase:

“Primanje mita u privrednom poslovanju

Član 276a

(1) Odgovorno ili drugo lice koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja koje za sebe ili drugog, neposredno ili posredno, zahtijeva ili primi poklon ili drugu protivpravnu korist ili prihvati obećanje poklona ili druge protivpravne koristi da zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu ili da se uzdrži od takvog djelovanja na štetu ili u korist privrednog društva za koje ili u kojem radi ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji, poslije zaključenja ugovora ili postizanja poslovnog dogovora ili poslije pružene usluge ili uzdržavanja od takvog djelovanja, za sebe ili drugog zahtijeva ili primi poklon ili drugu protivpravnu korist ili prihvati obećanje poklona ili druge protivpravne koristi,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(3) Primitveni poklon i druga protivpravna korist oduzeće se.

Davanje mita u privrednom poslovanju

Član 276b

(1) Ko da, ponudi ili obeća poklon ili drugu protivpravnu korist odgovornom ili drugom licu koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja da, za sebe ili drugog, zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu na štetu ili u korist privrednog društva za koje ili u kojem radi ili drugog lica ili ko posreduje pri ovakvom davanju mita,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji je poklon ili drugu protivpravnu korist dao na zahtjev odgovornog ili drugog lica koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja, a djelo je prijavio prije nego što je saznao da je ono otkriveno, može se osloboditi od kazne.

(3) Priljeni poklon i druga protivpravna korist oduzeće se.”

Član 15

U članu 374 stav 3 riječi: „neposredne ratne opasnosti“ i zarez brišu se.

Član 16

U članu 390 stav 3 poslije riječi: „i ko“ dodaju se riječi: „u namjeri iz stava 2 ovog člana“.

Član 17

U članu 405 st. 1 i 2 riječ „SCG“ zamjenjuje se riječima: „Crne Gore“.

Član 18

U članu 416 stav 3 riječ „deset“ zamjenjuje se riječju „dvanaest“.

Član 19

U članu 420 stav 1 riječi: „privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu ili radnji“ zamjenjuju se riječima: „ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem“.

Član 20

Čl. 422, 422a, 423 i 424 mijenjaju se i glase:

“Protivzakoniti uticaj

Član 422

(1) Ko neposredno ili preko trećeg lica zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko koristeći svoj službeni ili društveni položaj ili stvarni ili pretpostavljeni uticaj posreduje ili se obaveže da će posredovati da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2 ovog člana primljen poklon ili druga korist,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Primljeni poklon i druga korist oduzeće se.

Navođenje na protivzakoniti uticaj

Član 422a

(1) Ko neposredno ili preko trećeg lica službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Ko neposredno ili preko trećeg lica službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog

uticaja posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(4) Primitveni poklon i druga korist oduzeće se.

Primanje mita

Član 423

(1) Službeno lice koje neposredno ili posredno zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili koje prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugog da izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Službeno lice koje neposredno ili posredno zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili koje prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugog da izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(3) Službeno lice koje izvrši djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana u vezi sa otkrivanjem krivičnog djela, pokretanjem ili vođenjem krivičnog postupka, izricanjem ili izvršenjem krivične sankcije,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Službeno lice koje poslije izvršenja, odnosno neizvršenja službene ili druge radnje iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, a u vezi s njom, zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(5) Strano službeno lice koje učini djelo iz st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(6) Ako odgovorno ili drugo lice u ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem učini djelo iz st. 1, 2 i 4 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(7) Primljeni poklon i druga korist oduzeće se.

Davanje mita

Član 424

(1) Ko službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist za njega ili drugog, da službeno lice izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom davanju mita službenom licu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko službenom licu ili drugom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist za njega ili drugog, da službeno lice izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom davanju mita službenom licu,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjuje se i kad je poklon ili druga korist data, ponuđena ili obećana stranom službenom licu.

(4) Učinitelj djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(5) Odredbe st. 1, 2 i 4 ovog člana primjenjuju se i kad je poklon ili druga korist data, ponuđena ili obećana odgovornom ili drugom licu u ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem.”

Član 21

U članu 443 stav 1 riječ „SCG“ zamjenjuje se riječima: „Crne Gore“.

U stavu 3 poslije riječi: „na rasnu“ dodaju se riječi: „i drugu“.

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjene i dopune Krivičnog zakonika iz 2010. godine u najvećoj mjeri usaglasile su crnogorsko materijalno krivično zakonodavstvo sa standardima Evropske unije, Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija. Međutim, potrebno je izvršiti određena dalja usaglašavanja sa međunarodnim standarima. Programom rada Vlade u prvih 100 dana i predlogom prioriternih aktivnosti u 2011. godini, predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika. Takođe, Program rada Vlade Crne Gore za 2011. godinu predviđa utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika.

Podsjećamo da je u Analitičkom izvještaju Evropske komisije u vezi sa zahtjevom Crne Gore za članstvo u Evropskoj uniji, istaknuto da *“...postoji zabrinutost vezano za slobodu medija, prijetnje novinarima i nesrazmjerne kazne za klevetu.”* [Akcionim planom za praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 17. februara 2011. godine, kao jedna od mjera za unaprjeđenje medijskih sloboda predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika kojim se dekriminalizuje kleveta.](#) Takođe, [Akcionim planom za praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije kao jedna od mjera za unaprjeđenje antikorupcijskog i institucionalnog pravnog okvira predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika kojim](#) će se implementirati preporuke GRECO iz Treće runde evaluacije. U okviru Trećeg kruga evaluacije GRECO je na svom 49. plenarnom zasjedanju, održanom u Strazburu, 29.11-3.12.2010. godine, usvojio Evaluacioni izvještaj za Crnu Goru u pogledu inkriminacija koje su sadržane u Krivičnom zakoniku. U pomenutom izvještaju

je preporučeno da se usklade odredbe Krivičnog zakonika koje se odnose na krivična djela davanja i primanja mita (u javnom i privatnom sektoru) i trgovine uticajem.

Dobro krivično zakonodavstvo je neophodna pretpostavka za efikasnije suzbijanje kriminaliteta. Ovaj Predlog fokusiran je na ispunjavanje preporuka GRECO u pogledu preciznijeg definisanja krivičnih djela sa elementima korupcije (koruptivna krivična djela) i na jačanje slobode medija kroz brisanje dva krivična djela: kleveta i uvreda. U tom smislu, izmijenjeni i dopunjeni Krivični zakonik doprinijeće efikasnijem suzbijanju koruptivnih krivičnih djela i daljem jačanju slobode medija u skladu sa preporukama Evropske komisije.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ugovorom o Evropskoj uniji u članu 2 i 6 predviđeno je da se Unija zasniva na načelima poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda i na vladavini prava kao i da Unija poštuje osnovna prava koja su garantovana Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Tako, član 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama garantuje pravo na slobodu izražavanja. Sloboda izražavanja i javna rasprava o pitanjima od značaja za jedno društvo, temelj je demokratije i ukupnog prosperiteta. Sloboda informisanja je integralni dio slobode izražavanja. Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama jemči slobodu medija u informisanju javnosti i pravo javnosti da bude na pravi način informisana.

Parlamentarna skupština Savjeta Evrope je radi jačanja slobode izražavanja usvojila Rezoluciju "Prema dekriminalizaciji klevete" 1577 (2007). U pomenutoj rezoluciji Parlamentarna skupština pozdravlja napore usmjerene na dekriminalizaciju klevete koje preduzima predstavnik OEBS-a zadužen za slobodu medija.

Preporuke sadržane u Evaluacionom izvještaju za Crnu Goru u pogledu inkriminacija koje je GRECO usvojio na svom 49. plenarnom zasjedanju odnose se na usaglašenost Krivičnog zakonika sa Krivičnopravnom konvencijom o korupciji i njenim Dodatnim protokolom (Zakon o potvrđivanju Krivičnopravne konvencije o korupciji objavljen je u "Službenom listu SRJ-Međunarodni ugovori", br. [2/02](#) i [18/05](#), a Zakon o potvrđivanju

Dodatnog protokola uz Krivičnopravnu konvenciju o korupciji je objavljen u "Službenom listu CG", broj 11/07). Predlog predviđa izmjene i dopune određenih članova Krivičnog zakonika radi usklađivanja sa odredbama ova dva instrumenta Savjeta Evrope.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predlog predviđa brisanje krivičnog djela iz člana 195 (uvreda) i člana 196 (kleveta). Podsjećamo da je Krivičnim zakonikom iz 2003. godine propisana samo novčana kazna za krivično djelo uvreda i kleveta.

Brisanjem uvrede i klevete iz Krivičnog zakonika one neće postojati kao krivično djelo. Za takva ponašanja satisfakcija će se ostvarivati isključivo pred sudom u građanskom postupku i ona će ubuduće biti predmet samo građanske parnice. Ističemo da je u odnosu na građansko-pravnu zaštitu, odnosno naknadu nematerijalne štete, Zakonom o obligacionim odnosima propisano, između ostalog, da za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu.

Predlogom su predviđene izmjene i dopune radi implementacije preporuka GRECO iz Trećeg kruga evaluacije, i to u sljedećim članovima Krivičnog zakonika:

- 137 (važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore za stranca koji učini krivično djelo u inostranstvu),
- 138 (posebni uslovi za krivično gonjenje),
- 142 (značenje izraza u ovom zakoniku)
- 276a (primanje mita u privrednom poslovanju),
- 276b (davanje mita u privrednom poslovanju),
- 422 (protivzakonit uticaj),
- 422a (navođenje na protivzakoniti uticaj),
- 423 (primanje mita) i

- 424 (davanje mita).

Predlog predviđa ukidanje zahtjeva dvostruke inkriminacije u vezi sa krivičnim djelima podmićivanja i trgovine uticajem koja su počinjena u inostranstvu kao i uspostavljenje nadležnosti za krivična djela korupcije počinjena u inostranstvu od strane nedržavljana. Kroz intervencije u čl. 137 i 138 obezbijeđeno je da se implementira GRECO preporuka u pogledu ukidanja zahtjeva dvostruke inkriminacije i uspostavljenja nadležnosti za krivična djela korupcije počinjena u inostranstvu od strane nedržavljana.

U skladu sa GRECO preporukom da se obezbijedi da strani arbitri i porotnici budu eksplicitno obuhvaćeni odredbama o podmićivanju, a shodno članovima 4–6 Dodatnog protokola na Krivičnopravnu konvenciju o korupciji, predviđena je dopuna člana 142. Tako su pod pojam službenog lica podvedeni i lica koja u stranoj državi obavljaju službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma.

Predlogom je predviđena konzistentna definicija tzv. podmićivanja u privatnom sektoru (član 276a-primanje mita u privrednom poslovanju i član 276b-davanje mita u privrednom poslovanju). Tako su u skladu sa GRECO preporukom na nedvosmislen način obuhvaćena sva lica koja upravljaju ili rade u bilo kom svojstvu u privrednim društvima i nedvosmisleno su obuhvaćene sve instance koje ukazuju na zloupotrebu položaja od strane lica koje daje, odnosno prihvata mito.

Predloženim izmjenama i dopunama usklađuju se različite odredbe koje se tiču korupcije i otklanjaju nepodudarnosti u terminologiji koja se koristi. Preporuke GRECO identifikovale su manjak dosljednosti nekih od elemenata na osnovu kojih se tumače krivična djela podmićivanja i trgovine uticajem. Tako je koncept nezaslužene koristi drukčiji od odredbe do odredbe, pa se u važećem Krivičnom zakoniku upućuje na »poklon«, »drugu korist«, »dobit« ili »nagradu«. Takođe, neke odredbe isključivo upućuju na »imovinsku korist« (čl. 276b i 422). Predložene izmjene i dopune u svim članovima na koje se odnose GRECO preporuke koriste termin „poklon ili druga korist“ u krivičnim djelima podmićivanja (čl. 276a, 276b, 423, 424) i trgovine uticajem (čl. 422 i 422a).

Po pitanju indirektnog izvršenja krivičnih djela podmićivanja i trgovine uticajem, Predlog eksplicitno predviđa izvršenje ovih krivičnih djela preko posrednika. U vezi sa tim ističemo da prema mišljenju GRECO opšte odredbe o saučesništvu nijesu bila dovoljna garancija u ovom slučaju i zato je bilo potrebno predvidjeti indirektan načina vršenja krivičnih djela podmićivanja i trgovine uticajem.

Kod podmićivanja u javnom sektoru (čl. 423 i 424) Predlog sadrži rješenja kojima se otklanjaju primjedbe GRECO u odnosu na vrstu radnje koja se može izvršiti ili neizvršiti od strane službenog lica tj. prema važećem Krivičnom zakoniku radnje moraju biti »u okviru službenog ovlašćenja«. To bi u praksi moglo da znači da činjenja i nečinjenja koja ne spadaju u službena ovlašćenja, ili zakonom utvrđene nadležnosti službenog lica, a koje on može da izvrši zbog fukcije koju obavlja, ne bi bila direktno obuhvaćena odredbama o podmićivanju. U Predlogu se koristi formulacija „službena ili druga radnja“ kod podmićivanja u javnom sektoru i na taj se način implementira i ova GRECO preporuka.

Osim intervencija kod krivičnih djela protiv časti i ugleda i implementacije GRECO preporuka, Predlogom se predviđa otklanjanje i nekih nedosljednosti koju su primijećene tokom primjene Krivičnog zakonika kao i određeni pravno-tehnički nedostaci.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predlog zakona ne predviđa obezbjeđivanje dodatnih sredstava u budžetu.

TEKST ODREDBA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJAVAJU

Sticaj krivičnih djela

Član 48

(1) Ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više krivičnih djela za koja mu se istovremeno sudi, sud će prethodno utvrditi kazne za svako od tih djela, pa će za sva ta djela izreći jedinstvenu kaznu.

(2) Jedinstvenu kaznu sud će izreći po sljedećim pravilima:

1) ako je za neko od krivičnih djela u sticaju utvrdio kaznu zatvora od četrdeset godina izreći će samo tu kaznu;

2) ako je za krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora, povisiće najtežu utvrđenu kaznu, s tim da jedinstvena kazna ne smije dostići zbir utvrđenih kazni, niti preći dvadeset godina zatvora;

3) ako su za sva krivična djela u sticaju propisane kazne zatvora do tri godine, jedinstvena kazna ne može biti veća od deset godina zatvora;

4) ako je za krivično djelo u sticaju utvrdio samo novčane kazne, izreći će jednu novčanu kaznu u visini zbira utvrđenih kazni, s tim da ona ne smije preći dvadeset hiljada eura, odnosno sto hiljada eura kada su jedno ili više krivičnih djela izvršeni iz koristoljublja, a ako je utvrdio samo novčane kazne u dnevnim iznosima ona ne smije preći iznos od tri stotine šezdeset hiljada eura;

5) ako je za krivična djela u sticaju utvrdio samo kazne rada u javnom interesu, izreći će jednu kaznu rada u javnom interesu u visini zbira utvrđenih časova rada, s tim da ona ne smije preći dvije stotine četrdeset časova, a vrijeme u kojem se rad mora obaviti ne smije biti duže od šest mjeseci

6) ako je za neka krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora, a za druga djela novčane kazne, izreći će jednu kaznu zatvora i jednu novčanu kaznu po odredbama tač. 2 do 4 ovog stava.

(3) Novčanu kaznu kao sporednu kaznu sud će izreći ako je utvrđena makar i za jedno krivično djelo u sticaju, a ako je utvrdio više novčanih kazni, izreći će jednu novčanu kaznu po odredbi stava 2 tačka 4 ovog člana.

(4) Ako je sud za krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora i maloljetničkog zatvora, izreći će kaznu zatvora kao jedinstvenu kaznu primjenom pravila predviđenih u stavu 2 tačka 2 ovog člana.

Svrha uslovne osude i sudske opomene

Član 52

(1) Mjere upozorenja su: uslovna osuda i sudska opomena.

(2) U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 4 stav 2), svrha uslovne osude i sudske opomene je da se prema učiniocu koji je kriv ne primijeni kazna za lakša krivična djela, kad to nije nužno radi krivičnopravne zaštite i kad se može očekivati da će upozorenje uz prijetnju kazne (uslovna osuda) ili samo upozorenje (sudska opomena) dovoljno uticati na učinioca da više ne vrši krivična djela.

Protjerivanje stranca iz zemlje

Član 76

(1) Sud može stranca koji je učinio krivično djelo protjerati sa teritorije Crne Gore za vrijeme od jedne do deset godina ili zauvijek, ako je krivično djelo učinio u povratu (član 43).

(2) Pri ocjeni da li će izreći mjeru iz stava 1 ovog člana sud će uzeti u obzir period i težinu učinjenog krivičnog djela, pobude zbog kojih je krivično djelo učinjeno, način izvršenja krivičnog djela i druge okolnosti koje ukazuju na nepoželjnost daljeg boravka stranca u Crnoj Gori.

(3) Vrijeme trajanja protjerivanja računa se od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Mjera iz stava 1 ovog člana ne može se izreći učinocu koji uživa zaštitu u skladu sa ratifikovanim međunarodnim ugovorima.

Zaštita oštećenog

Član 114

(1) Ako je u krivičnom postupku usvojen imovinskopravni zahtjev oštećenog, sud će izreći oduzimanje imovinske koristi samo ukoliko ona prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtjev oštećenog u tom iznosu.

(2) Oštećeni koji je u krivičnom postupku u pogledu svakog imovinskopravnog zahtjeva upućen na parnicu može tražiti da se namiri iz oduzete imovinske koristi, ako pokrene parnicu u roku od šest mjeseci od dana pravosnažnosti odluke kojom je upućen na parnicu i ako u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je usvojen njegov imovinskopravni zahtjev zatraži namirenje iz oduzete imovinske koristi.

(3) Oštećeni koji u krivičnom postupku nije podnio imovinskopravni zahtjev može zahtijevati namirenje iz oduzete imovinske koristi, ako je radi utvrđivanja svog zahtjeva pokrenuo parnicu u roku od tri mjeseca od dana saznanja za presudu kojom je izrečeno oduzimanje imovinske koristi, a najdalje u roku od tri godine od dana pravosnažnosti odluke o oduzimanju imovinske koristi i ako u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je usvojen njegov imovinskopravni zahtjev zatraži namirenje iz oduzete imovinske koristi.

Važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore za stranca koji učini krivično djelo u inostranstvu

Član 137

(1) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za stranca koji van teritorije Crne Gore učini prema njoj ili njenom državljaninu krivično djelo i kad nijesu u pitanju krivična djela navedena u članu 135 ovog zakonika, ako se zatekne na teritoriji Crne Gore ili joj bude izručen.

(2) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za stranca koji prema stranoj državi ili prema strancu učini u inostranstvu krivično djelo za koje se po zakonu zemlje u kojoj je učinjeno može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, ako se zatekne na teritoriji Crne Gore, a ne bude izručen stranoj državi. Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, sud u takvom slučaju ne može izreći težu kaznu od one koja je propisana zakonom zemlje u kojoj je krivično djelo učinjeno.

Posebni uslovi za krivično gonjenje

Član 138

(1) Ako je u slučaju iz člana 134 ovog zakonika pokrenut ili dovršen krivični postupak u stranoj državi, krivično gonjenje u Crnoj Gori preduzeće se samo po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

(2) U slučaju iz člana 134 ovog zakonika krivično gonjenje stranca može se, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti stranoj državi.

(3) U slučaju iz čl. 136 i 137 ovog zakonika krivično gonjenje se neće preduzeti, ako:

1) je učinilac potpuno izdržao kaznu na koju je u inostranstvu osuđen;

2) je učinilac u inostranstvu pravosnažnom presudom oslobođen ili mu je kazna zastarjela ili oprostena;

3) je prema neuračunljivom učiniocu u inostranstvu izvršena odgovarajuća mjera bezbjednosti;

4) se za krivično djelo po stranom zakonu krivično goni po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen.

(4) U slučaju iz čl. 136 i 137 ovog zakonika krivično gonjenje će se preduzeti samo kad se za krivično djelo kažnjava i po zakonu zemlje u kojoj je djelo učinjeno. Kad se u slučaju iz čl. 136 i 137 stav 1 ovog zakonika, po zakonu zemlje u kojoj je djelo učinjeno za to krivično djelo ne kažnjava, krivično gonjenje se može preduzeti samo po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca.

(5) U slučaju iz člana 137 stav 2 ovog zakonika, ako je u pitanju djelo koje je u vrijeme kad je izvršeno smatrano krivičnim djelom prema opštim pravnim načelima priznatim u međunarodnom pravu, gonjenje se može preduzeti u Crnoj Gori po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca, bez obzira na zakon zemlje u kojoj je krivično djelo učinjeno.

Značenje izraza u ovom zakoniku

Član 142

(1) Pod teritorijom Crne Gore podrazumijevaju se suvozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i vazdušni prostor nad njima.

(2) Pod krivičnim zakonodavstvom Crne Gore podrazumijevaju se ovaj zakonik kao i sve krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima Crne Gore.

(3) Službenim licem smatra se:

1) lice koje u državnom organu vrši službene dužnosti;

2) izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili službene funkcije u tim organima;

3) lice u ustanovi, privrednom društvu ili drugom subjektu, kojem je povjereno vršenje javnih ovlašćenja, koje odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica ili o javnom interesu;

4) i drugo lice koje obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma, kao i lice kojem je faktički povjereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova;

5) vojno lice izuzev kad su u pitanju odredbe Glave trideset šeste ovog zakonika.

5a) lice koje u stranoj državi obavlja zakonodavnu, izvršnu, sudsku ili drugu javnu funkciju za stranu državu, lice koje obavlja službenu dužnost u međunarodnoj javnoj organizaciji i lice koje obavlja sudsku, tužilačku ili neku drugu funkciju u međunarodnom sudu.

(4) Odgovornim licem smatra se vlasnik privrednog društva ili drugog subjekta ili lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju, uložena sredstva ili na osnovu ovlašćenja, povjeren određeni krug poslova u upravljanju imovinom, proizvodnji ili drugoj djelatnosti ili u vršenju nadzora nad njima ili mu je faktički povjereno obavljanje pojedinih poslova. Odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivična djela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice, a u ovom zakoniku nijesu predviđena u glavi o krivičnim djelima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivična djela službenog lica.

(5) Vojnim licem smatra se: profesionalno vojno lice (vojnici po ugovoru, podoficir, podoficir po ugovoru, oficir i oficir po ugovoru), lice u rezervnom sastavu (rezervni vojnici, rezervni podoficiri i rezervni oficiri), civilno lice koje vrši određenu vojnu dužnost i lice koje za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja podliježe vojnoj obavezi.

(6) Kad je kao izvršilac određenih krivičnih djela označeno službeno lice, odgovorno lice ili vojno lice, lica navedena u st. 3,4 i 5 ovog člana mogu biti izvršiocima tih djela, ako iz obilježja pojedinog djela ili iz pojedinog propisa ne proizilazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica.

(7) Djetetom se smatra lice koje nije navršilo četrnaest godina.

(8) Maloljetnikom se smatra lice koje je navršilo četrnaest godina, a nije navršilo osamnaest godina.

(9) Maloljetnim licem smatra se lice koje nije navršilo osamnaest godina.

(10) Učiniocem se smatraju izvršilac, saizvršilac, podstrekač i pomagač.

(11) Silom se smatra i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava, s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(12) Izborima se smatraju izbori za Skupštinu Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, organe lokalne samouprave i drugi izbori koji se raspisuju i vrše na osnovu Ustava i zakona.

(13) Referendumom se smatra izjašnjavanje građana na kojem se odlučuje o pitanjima za koja je to utvrđeno Ustavom ili zakonom.

(14) Opojnim drogama smatraju se supstance i preparati koji su propisima zasnovanim na zakonu proglašeni za opojne droge.

(15) Pokretnom stvari se smatra i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, telefonski impuls, kao i računarski podatak i računarski program.

(16) Računarskim sistemom smatra se svaki uređaj ili grupa međusobno povezanih ili uslovljenih uređaja, od kojih jedan ili više njih, u zavisnosti od programa, vrši automatsku obradu podataka.

(17) Računarskim podatkom smatra se svako izlaganje činjenica, podataka ili koncepata u obliku koji je pogodan za obradu u računarskom sistemu, uključujući tu i programe pomoću kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(18) Računarskim programom smatra se skup uređenih računarskih podataka na osnovu kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(19) Računarski virus je računarski program koji ugrožava ili mijenja funkcije računarskog sistema i mijenja, ugrožava ili neovlašćeno koristi računarske podatke.

(20) Podacima o računarskom saobraćaju smatraju se svi računarski podaci koje generišu računarski sistemi, koji čine lanac komunikacije između dva računarska sistema koji komuniciraju uključujući i njih same.

(21) Zaštićenim prirodnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti prirodnih dobara uživa prethodnu zaštitu.

(22) Kulturnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti kulturnog dobra uživa prethodnu zaštitu, dio kulturnog dobra i zaštićena okolina nepokretnog kulturnog dobra.

(23) Novac je metalni i papirni novac ili novac izrađen od nekog drugog materijala koji je na osnovu zakona u opticaju u Crnoj Gori ili u stranoj državi.

(24) Znacima za vrijednost smatraju se i strani znaci za vrijednost.

(25) Motornim vozilom smatra se svako saobraćajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom, vodenom i vazдушnom saobraćaju.

(26) Ispravom se smatra svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja ima značaj za pravne odnose, kao i računarski podatak.

(27) Spis, pismo, pošiljka i dokument mogu biti i u elektronskom obliku.

(28) Porodicom ili porodičnom zajednicom smatraju se i bivši bračni drugovi, krvni srodnici i srodnici iz potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, srodnici iz nepotpunog usvojenja, tazbinski srodnici zaključno sa drugim stepenom, lica koja žive u istom porodičnom domaćinstvu i lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete na putu da bude rođeno iako nikad nisu živjela u istom porodičnom domaćinstvu.

(29) Izraz "neće se kazniti" znači da u tom slučaju nema krivičnog djela.

(30) Kad je radnja krivičnog djela određena trajnim glagolom smatra se da je djelo učinjeno, ako je radnja izvršena jednom ili više puta.

Uvreda Član 195

(1) Ko uvrijedi drugog,

kazniće se novčanom kaznom od hiljadu i dvije stotine do četiri hiljade eura.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem medija ili sličnih sredstava ili na javnom skupu,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

(3) Ako je uvrijeđeni uvredu uzvratio, sud može obje ili jednu stranu kazniti ili osloboditi od kazne.

(4) Neće se kazniti za djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinilac, ako je izlaganje dato u okviru ozbiljne kritike u naučnom, književnom ili umjetničkom djelu, u vršenju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke djelatnosti, u odbrani

nekog prava ili zaštiti opravdanih interesa, ako se iz načina izražavanja ili iz drugih okolnosti vidi da to nije učinio u namjeri omalovažavanja.

Kleveta **Član 196**

(1) Ko za drugog iznosi ili pronosi štogod neistinito što može škoditi njegovoj časti ili ugledu,

kazniće se novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem medija ili sličnih sredstava ili na javnom skupu,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom od pet hiljada do četrnaest hiljada eura.

(3) Ako je ono što se neistinito iznosi ili pronosi dovelo ili moglo dovesti do teških posljedica za oštećenog,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom najmanje osam hiljada eura.

(4) Ako okrivljeni dokaže da je imao osnovanog razloga da povjeruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio neće se kazniti za klevetu, ali se može kazniti za uvredu (član 195), ako su ostvareni uslovi za postojanje tog djela.

(5) Neće se kazniti za klevetu novinar ili urednik koji je postupao sa dužnom profesionalnom pažnjom.

Iznošenje ličnih i porodičnih prilika **Član 197**

(1) Ko iznosi ili pronosi štogod iz ličnog ili porodičnog života nekog lica što može škoditi njegovoj časti ili ugledu,

kazniće se novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem medija ili sličnih sredstava ili na javnom skupu,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom od pet hiljada do četrnaest hiljada eura.

(3) Ako je ono što se iznosi ili pronosi dovelo ili moglo dovesti do teških posljedica za oštećenog,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom najmanje osam hiljada eura.

(4) Za iznošenje ili pronošenje ličnih ili porodičnih prilika koje je učinjeno u vršenju službene dužnosti, novinarskog poziva, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, učinilac se neće kazniti, ako dokaže istinitost svog tvrđenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da povjeruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

(5) Istinitost ili neistinitost onog što se iznosi ili pronosi iz ličnog ili porodičnog života nekog lica ne može se dokazati, osim u slučajevima iz stava 4 ovog člana.

Gonjenje za krivična djela protiv časti i ugleda **Član 202**

(1) Gonjenje za djelo iz čl. 195 do 197 ovog zakonika preduzima se po privatnoj tužbi.

(2) Ako su djela iz čl. 195 do 197 ovog zakonika učinjena prema umrlom licu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi bračnog druga ili lica koje je sa umrlim živjelo u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnika u pravoj liniji, usvojioca, usvojenika, brata ili sestre umrlog lica.

(3) Gonjenje za krivično djelo iz člana 200 ovog zakonika preduzima se po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

Javno objavljivanje presude za krivična djela protiv časti i ugleda

Član 203

(1) Pri osudi za djela iz čl. 195 do 200 ovog zakonika učinjena putem medija, sud će izreći mjeru bezbjednosti javnog objavljivanja presude (član 77). Ukoliko se radi o krivičnom djelu iz čl. 195 do 197 ovog zakonika za izricanje ove mjere potrebna je saglasnost lica prema kome je djelo izvršeno.

(2) Sud će osloboditi od kazne učinioca krivičnog djela iz čl. 195 do 197 ovog zakonika i izreći mjeru bezbjednosti javnog objavljivanja presude ako ocijeni da je za postizanje opšte svrhe krivičnih sankcija dovoljno izricanje te mjere.

(3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana presuda će se objaviti u istom mediju na istoj strani štampe, odnosno u istoj emisiji elektronskog medija u kojoj je objavljena informacija u kojoj su ostvarena obilježja krivičnog djela ili u glavnim informativnim emisijama. Sud može odlučiti da se presuda objavi i u drugim medijima.

(4) Sud će odrediti da li će se objaviti presuda u cjelini ili u izvodu.

(5) Ukoliko se vrši objavljivanje izvoda, on mora sadržati obavještenje o donošenju presude sa izrekom i dijelom obrazloženja presude po odluci suda.

Povreda prava za vrijeme privremene nezaposlenosti

Član 231

Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o pravima građana za vrijeme privremene nezaposlenosti i time drugim uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Falsifikovanje i zloupotreba kreditnih kartica i kartica za bezgotovinsko plaćanje

Član 260

(1) Ko napravi lažnu platnu karticu ili ko preinači pravu platnu karticu u namjeri da je upotrijebi kao pravu, ili ko takvu lažnu platnu karticu ili tuđu pravu platnu karticu koja je neovlašćeno pribavljena nabavi, drži ili prenese radi upotrebe ili takvu karticu upotrijebi,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana upotrebom kartice pribavio protivpravnu imovinsku korist,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Kaznom iz st. 1 do 4 ovog člana kazniće se i učinilac koji to djelo učini neovlašćenom upotrebom tuđe kartice.

Zloupotreba ovlašćenja u privredi

Član 276

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja, koje u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za pravno lice u kojem je zaposleno, za drugo pravno lice ili drugi subjekt privrednog poslovanja :

1) stvara ili drži nedozvoljene novčane, robne ili druge vrijednosne fondove u zemlji ili inostranstvu;

2) sastavljanjem isprave neistinite sadržine, procjenama ili inventarisanjem odnosno lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica, neistinито prikazuje stanje ili kretanje sredstava ili rezultate poslovanja, pa na taj način dovede u zabludu organe upravljanja u privrednom društvu ili drugom pravnom licu prilikom donošenja odluka o poslovima upravljanja ili privredno društvo ili drugo pravno lice stavi u povoljniji položaj prilikom dobijanja sredstava ili drugih pogodnosti koje im se ne bi priznale prema postojećim propisima;

3) - **brisana** -

4) sredstva kojima raspolaže koristi protivno njihovoj namjeni;

5) na drugi način grubo povrijedi ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Protivpravno primanje poklona

Član 276a

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja koje za sebe ili drugog zahtijeva ili primi poklon ili pribavi drugu protivpravnu korist ili prihvati obećanje poklona ili druge protivpravne koristi da zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu na štetu svog privrednog društva ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji, poslije zaključenja ugovora ili postizanja poslovnog dogovora ili poslije pružene usluge, za sebe ili drugog zahtijeva ili primi poklon ili pribavi drugu protivpravnu korist ili prihvati obećanje poklona ili protivpravne koristi,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(3) Priljeni poklon i protivpravna korist oduzeće se.

Protivpravno davanje poklona

Član 276b

(1) Ko da, ponudi ili obeća poklon ili drugu protivpravnu imovinsku korist odgovornom licu u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja da zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu na štetu njegovog privrednog društva ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji je poklon ili drugu protivpravnu korist dao na zahtjev odgovornog lica, a djelo je prijavio prije nego što je saznao da je ono otkriveno, može se osloboditi od kazne.

(3) Priljeni poklon i protivpravna korist oduzeće se.

Teška djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore

Član 374

(1) Za krivično djelo iz čl. 359 do 361 i čl. 364 do 367 ovog zakonika koje je imalo za posljedicu smrt jednog ili više lica ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti ekonomske ili vojne snage zemlje,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko učini krivično djelo iz člana 357, čl. 359 do 362, čl. 364 do 368, čl. 372 i 373 stav 2 ovog zakonika za vrijeme neposredne ratne opasnosti, ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja.

Sprječavanje dokazivanja

Član 390

(1) Ko svjedoku ili vještaku ili drugom učesniku pred sudom ili drugim državnim organom učini, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist ili prema njemu primijeni silu ili prijetnju u namjeri da to lice davanjem lažnog iskaza ili nedavanjem iskaza utiče na ishod postupka,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina

(2) Ko u namjeri da spriječi ili oteža dokazivanje sakrije, uništi, ošteti ili djelimično ili potpuno učini neupotrebljivom tuđu ispravu ili druge predmete koji služe za dokazivanje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko ukloni, uništi, pokvari, pomjeri ili premjesti kakav granični kamen, zemljomjerski znak ili uopšte kakav znak o svojini na nepokretnosti ili o pravu na upotrebu vode ili ko u istoj namjeri ovakav znak

Nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi

Član 405

(1) Ko bez propisane dozvole pređe ili pokuša da pređe granicu SCG, naoružan ili upotrebom nasilja,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko se bavi nedozvoljenim prebacivanjem drugih lica preko granice SCG ili ko iz koristoljublja omogućava drugom nedozvoljeni prelaz granice ili nedozvoljen boravak ili tranzit,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno od strane više lica na organizovan način, zloupotrebom službenog položaja ili na način kojim se ugrožava život ili zdravlje lica čiji se nedozvoljeni prelaz granice, boravak ili tranzit omogućava ili je krijumčaren veći broj ljudi,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Sredstva namijenjena ili upotrijebljena za izvršenje djela iz st. 1 do 3 ovog člana oduzeće se.

Pronevjera

Član 420

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, hartije od vrijednosti ili druge pokretne stvari koje su mu povjerene u službi ili na radu u državnom organu, privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu ili radnji,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Protivzakoniti uticaj

Član 422

(1) Ko zahtijeva ili primi nagradu ili drugu imovinsku korist ili prihvati obećanje nagrade ili druge koristi za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko koristeći svoj službeni ili društveni položaj ili uticaj posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2 ovog člana primljena nagrada ili druga korist,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Nagrada i imovinska korist oduzeće se.

Navođenje na protivzakoniti uticaj

Član 422a

(1) Ko službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća nagradu ili kakvu drugu korist da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Ko službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća nagradu ili drugu korist da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(4) Nagrada i imovinska korist oduzeće se.

Primanje mita

Član 423

(1) Službeno lice koje zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili koje prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugog da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Službeno lice koje zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili koje prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugog da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(3) Službeno lice koje izvrši djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana u vezi sa otkrivanjem krivičnog djela, pokretanjem ili vođenjem krivičnog postupka, izricanjem ili izvršenjem krivične sankcije,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Službeno lice koje poslije izvršenja, odnosno neizvršenja službene radnje, navedene u st. 1, 2 i 3 ovog člana, a u vezi s njom, zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(5) Strano službeno lice koje učini djelo iz st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(6) Odgovorno lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu koje učini djelo iz st. 1, 2 i 4 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(7) Primljeni poklon i imovinska korist oduzeće se.

Davanje mita

Član 424

(1) Ko službenom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko službenom licu da, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog lica,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjuje se i kada je mito dato, ponuđeno ili obećano stranom službenom licu.

(4) Učinitelj djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(5) Odredbe st. 1, 2 i 4 ovog člana primjenjuju se i kad je mito dato, ponuđeno ili obećano odgovornom licu u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu.

Rasna i druga diskriminacija

Član 443

(1) Ko na osnovu razlike u rasi, boji kože, nacionalnosti, etničkom porijeklu ili nekom drugom ličnom svojstvu krši osnovna ljudska prava i slobode zajamčena opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i ratifikovanim međunarodnim ugovorima od strane SCG,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko vrši proganjanje organizacija ili pojedinaca zbog njihovog zalaganja za ravnopravnost ljudi.

(3) Ko širi ideje o superiornosti jedne rase nad drugom ili propagira rasnu mržnju ili podstiče na rasnu diskriminaciju,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.